

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31/03-76-1999

Chișinău

21 februarie 2024

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 și Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 119 din 21 februarie 2024.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 4 file și în limba rusă – 4 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (3 file);
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (28 file);
5. Avizul Ministerului Justiției (6 file);
6. Raportul de expertiză anticorupție (7 file);
7. Declarația de compatibilitate (10 file);
8. Alte avize (23 file);
9. Tabelul comparativ (12 file);
10. Tabelul de concordanță (97 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: Vasile Vasiliu
Tel.: 022-250-595

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	54
"21" 02	2024
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

UE

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 119

din 21 februarie 2024

Chișinău

Pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 și Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 și Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008).

Prim-ministru

Contrasemnează:

DORIN RECEAN

Ministrul muncii
și protecției sociale

Alexei Buzu

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind modificarea unor acte normative
(Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003
și Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune art. 2 (5) și art. 3 din Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (CELEX: 32003L0088), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 29/9 din 18 noiembrie 2003 și art. 6 din Directiva (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului (CELEX 32019L1158), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 188/79 din 12 iulie 2019.

Art. I. – Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1 se completează cu noțiunile „muncă în schimburi” și „munci ușoare” cu următorul cuprins:

„*muncă în schimburi* – mod de organizare a lucrului la unitate, în conformitate cu care salariații se succed la aceleași locuri de muncă în conformitate cu un anumit regim de muncă, inclusiv prin rotație, și care poate fi de flux continuu sau discontinuu;

munci ușoare – toate muncile care, prin natura proprie sarcinilor pe care le presupun și a condițiilor specifice în care acestea sunt efectuate nu pot aduce atingere securității, sănătății sau dezvoltării copiilor și nu sunt de natură să aducă atingere instruirii și pregătirii profesionale ale acestora.”

2. La articolul 46, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„Persoana fizică poate încheia un contract individual de muncă și la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul scris al părinților sau al reprezentanților legali, pentru exercitarea de munci ușoare. Condițiile specifice exercitării muncilor ușoare se stabilesc de către Guvern.”

3. Articolul 48:

la alineatul (1), după cuvintele „obligația de a informa” se introduce textul „, , în scris și în timp util,”;

la alineatul (3), litera a) se completează cu textul „, , cu indicarea țării”.

4. Articolul 55:

alineatul (1) se completează cu litera c²) cu următorul cuprins:

„c²) cu refugiații care se angajează în câmpul muncii pe teritoriul Republicii Moldova pentru perioada îndeplinirii unor lucrări cu caracter temporar sau permanent;”

la alineatul (2), textul „În cazurile enumerate la alin. (1) lit. e), g), i), l) și m),” se substituie cu textul „În cazurile enumerate la alin. (1) lit. c¹), c²), e), g), i), l) și m),”.

5. Articolul 57 se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) cazierul judiciar pentru cadrele științifice și didactice din instituțiile de învățământ superior”.

6. La articolul 78, alineatul (1) se completează cu litera b²) cu următorul cuprins:

„b²) concediu neplătit pentru îngrijirea unei persoane care locuiește în aceeași locuință cu salariatul ”.

7. La articolul 95, alineatul (1) se completează cu textul „, , conform legislației.”

8. La articolul 101 alineatul (6), textul „(inclusiv pauza pentru masă)” se exclude.

9. Articolul 103:

la alineatul (5), textul „, , a femeilor gravide, a femeilor care au născut de curând și a celor care alăptează, precum” se exclude;

se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Femeile gravide, femeile care au născut de curând și cele care alăptează pot să desfășoare munca de noapte doar din propria inițiativă, în baza unei cereri scrise, cu prezentarea concluziei medicale privind starea de sănătate, eliberată de către instituția medico-sanitară pe a cărei listă este înregistrată, și de comun acord cu angajatorul. Dreptul la munca de noapte în condițiile prezentului alineat va fi realizată în strictă conformitate cu prevederile Legii securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.”

10. Articolul 104 se completează cu alineatul (8¹) cu următorul cuprins:

„(8¹) Salariatul poate exprima acordul sau refuzul de a presta munca suplimentară în formă scrisă pe suport de hârtie sau în format electronic, cu utilizarea semnăturii electronice avansate, până la atragerea efectivă la muncă suplimentară.”

11. Articolul 110:

la alineatul (3), textul „, a femeilor gravide” se exclude;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Femeile gravide pot să desfășoare munca în zilele de repaus doar din propria inițiativă, în baza unei cereri scrise, cu prezentarea concluziei medicale privind starea de sănătate, eliberată de către instituția medico-sanitară pe a cărei listă este înregistrată, și de comun acord cu angajatorul. Dreptul la munca în zilele de repaus în condițiile prezentului alineat va fi realizată în strictă conformitate cu prevederile Legii securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.”

12. Articolul 111:

la alineatul (3), textul „, a femeilor gravide” se exclude;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Femeile gravide pot să desfășoare munca în zilele de sărbătoare nelucrătoare doar din propria inițiativă, în baza unei cereri scrise, cu prezentarea concluziei medicale privind starea de sănătate, eliberată de către instituția medico-sanitară pe a cărei listă este înregistrată, și de comun acord cu angajatorul. Dreptul la munca în zilele de sărbătoare nelucrătoare în condițiile prezentului alineat va fi realizată în strictă conformitate cu prevederile Legii securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.”

13. La articolul 114, alineatul (1) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) perioada aflării în concediul pentru îngrijirea unei persoane care locuiește în aceeași locuință cu salariatul.”

14. Se completează cu articolul 123¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 123¹.** Concediu neplătit pentru îngrijirea unei persoane care locuiește în aceeași locuință cu salariatul

(1) Concediul neplătit pentru îngrijirea unei persoane care locuiește în aceeași locuință cu salariatul se acordă acestuia în baza unei cereri scrise, pe o durată de 5 zile lucrătoare într-un an calendaristic.

(2) La cerere, salariatul va anexa următoarele acte:

- a) copia actului de identitate a persoanei pentru care se solicită concediul;
- b) declarația pe propria răspundere a salariatului, din care să rezulte faptul că persoana pentru care se solicită concediul pentru îngrijire locuiește în aceeași locuință cu salariatul;
- c) certificatul medical, eliberat de instituția medico-sanitară.

15. La articolul 143, alineatul (1) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) în caz de încetare a contractului individual de muncă prin demisie, înainte de expirarea termenelor indicate la art. 85 alin. (1), (2) și (4¹) – în ziua eliberării sau la dată agreată de părți, dar nu mai târziu de data achitării salariului pentru luna în care a încetat contractul individual de muncă.”

Art. II. – Articolul 55¹ din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„Articolul 55¹. Utilizarea muncii nedeclarate

(1) Utilizarea muncii nedeclarate se sancționează:

cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 210 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

(2) Aceeași acțiune săvârșită asupra unui minor se sancționează:

cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) și (2) săvârșite asupra a două sau mai multe persoane se sancționează:

cu amendă de la 210 la 1200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 360 la 1300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 460 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

Art. III. – (1) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

(2) Prevederile art. I pct. 2 intră în vigoare în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative

(Codul muncii nr. 154/2003 și Codul Contravențional nr. 218/2008)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Codul muncii nr. 154/2003 și Codul Contravențional nr. 218/2008) este elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege este elaborat în scopul armonizării cadrului normativ național cu standardele Uniunii Europene în domeniul legislației muncii.

Transpunerea art. 2 (5) și art. 3 din Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru, (CELEX: 32003L0088), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 29/9 din 18 noiembrie 2003 / Directive 2003/88/EC of the European Parliament and of the Council of 4 November 2003 concerning certain aspects of the organization of working time, published in the Official Journal of the European Union L 299/9 of 18 November 2003 este prevăzută în Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte [Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L 260/4 din 30.8.2014], Titlu IV, Anexa III la Capitolul 4 (Ocuparea Forței de Muncă, Politica Socială și Egalitate de Șanse) compartimentul securitate și sănătate în muncă.

Adițional, se transpune art. 6 din Directiva (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului, (CELEX 32019L1158), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 188/79 din 12 iulie 2019 / Directive (EU) 2019/1158 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on work-life balance for parents and carers and repealing Council Directive 2010/18/EU, published in the Official Journal of the European Union L 188/79 of 12 July 2019.

Subsidiar, necesitatea operării unor reglementări în Codul muncii nr. 154/2003, derivă din adresările multiple, parvenite din partea mediului de afaceri și din problemele care apar la aplicarea normelor legislative.

În Raportul anual al Departamentului Muncii al SUA „Constatări privind cele mai grave forme de exploatare prin muncă a copiilor”, (link-ul raportului: <https://bit.ly/46jvQ00>), au fost formulate un șir de recomandări adresate Republicii Moldova. Recomandările respective vizează îmbunătățirea rezultatelor obținute în lupta contra formelor grave de exploatare prin muncă a copiilor și asigurarea sporirii măsurilor de protecție a acestora. Prin urmare, în proiectul notat a fost inclusă noțiunea de „munci ușoare”.

Având în vedere cele expuse, ministerul a elaborat proiectul de lege cu privire la modificarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege vine să armonizeze cadrul național cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul este compatibil cu prevederile stabilite în cadrul normativ național și transpune Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru și Directiva UE 1158/2019 privind echilibrul de viață profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor.

Astfel, întru respectarea prevederilor art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, ca urmare a transunerii Directivelor notate, a fost întocmit tabelul de concordanță.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În contextul derulării procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, existența unor norme armonizate cu legislația UE, în scopul consolidării și perfecționării legislației în domeniul muncii este elaborat proiectul de lege menționat supra. Or, Republica Moldova având statutul de țară candidat UE urmează calea transunerii prevederilor Directivelor UE și armonizării legislației naționale cu promovarea unor politici echilibrate și durabile în domeniul muncii.

Proiectul de lege prevede următoarele:

- specificarea noțiunilor noi necesare pentru a asigura conformitatea cu noțiunile utilizate în Directivele notate;
- definirea noțiunii de „munci ușoare”. În Raportul anual al Departamentului Muncii al SUA „Constatări privind cele mai grave forme de exploatare prin muncă a copiilor”, (link-ul

raportului: <https://bit.ly/46jv000>), au fost formulate un șir de recomandări adresate Republicii Moldova. Recomandările respective vizează îmbunătățirea rezultatelor obținute în lupta contra formelor grave de exploatare prin muncă a copiilor și asigurarea sporirii măsurilor de protecție a acestora. Prin urmare, în proiectul notat a fost inclusă noțiunea de „munci ușoare”. Și anume, pe dimensiunea munci ușoare referitor la revizuirea prevederilor legislative privind standardul vârstei minime pentru muncă și reglementarea muncii copiilor în „sectorul informal”. În perspectivă (septembrie 2024 conform PNA 2023-2027) se planifică transpunerea Directivei 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 *privind protecția tinerilor la locul de muncă*.

- în vederea oferirii unei oportunități mai mari de activitate în câmpul muncii și asigurării unei flexibilități normative privind munca femeilor gravide, femeilor care au născut de curând și a celor care alăptează, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, propune modificări la Codul muncii nr. 154/2003, în speță la articolele 103, 110 și 111;
- abrogarea alin. (1¹) din art. 101 din Codul muncii. Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 04.11.2003 *privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru*, art. 3 prevede că „Statele membre iau măsurile necesare pentru ca orice lucrător să beneficieze de o perioadă minimă de repaus de 11 ore consecutive în decursul unei perioade de 24”, inclusiv în cazul lucrătorilor munca cărora este organizată pe schimburi. În același context, potrivit art. 107 alin. (4) din Codului muncii, durata repausului zilnic, cuprinsă între sfârșitul programului de muncă într-o zi și începutul programului de muncă în ziua imediat următoare, nu poate fi mai mică decât 11 ore consecutive — normă din Codul muncii, care deja a fost armonizată cu dispozițiile Directivei 2003/88/CE. În condițiile prevederilor art. 100 din Codul muncii, pentru anumite genuri de activitate, unități sau profesii se poate stabili, prin convenție colectivă, o durată zilnică a timpului de muncă de 12 ore, urmată de o perioadă de repaus de cel puțin 24 de ore. La lucrările unde caracterul deosebit al muncii o impune, ziua de muncă poate fi segmentată, în modul prevăzut de lege, cu condiția ca durata totală a timpului de muncă să nu fie mai mare decât durata zilnică normală a timpului de muncă. Ca oportunitate, de a menține norma ar fi modificarea actelor normative speciale cu prevederea notată.
- introducerea concediului de îngrijire pentru salariații care oferă îngrijiri personale sau asistență unei rude sau unei persoane care locuiește în aceeași gospodărie cu salariatul și care are nevoie de îngrijiri sau de sprijin semnificativ ca urmare a unei probleme grave de sănătate. În acest scop se propune completarea Codului muncii cu un articol nou, „Concediul pentru îngrijirea unei rude sau a unei persoane care locuiește în aceeași locuință cu salariatul”, care prevede că salariații care au o rudă bolnavă sau un membru bolnav din gospodărie, vor putea beneficia de un concediu neplătit cu o durată de 5 zile lucrătoare într-un an calendaristic. Modificarea propusă rezidă din necesitatea asigurării coordonării măsurilor ce se impun în vederea armonizării cadrului legislativ național la legislația europeană, ca temei fiind Acordul de Asociere între Republica Moldova și UE;
- operarea modificărilor la art. 55¹ din Codul contravențional nr. 218/2008. Modificarea respectivă vizează statuarea contravenției pentru utilizarea muncii nedeclarate a minorilor, precum și aplicarea normei în caz de pluralitate de victime prin sancționare distinctă/amplificată.

5. Fundamentarea economico - financiară

Implementarea prevederilor proiectului de lege nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Implementarea prevederilor proiectului necesită elaborarea altor acte normative (*Regulament cu privire la ucenicia la locul de muncă, aprobat prin Hotărâre de Guvern și Regulament privind muncile ușoare, aprobat prin Hotărâre de Guvern*).

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (www.social@gov.md), directoriul „Transparență”, secțiunea „Proiecte supuse consultărilor publice” și avizat de autoritățile relevante. Totodată, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat și pe portalul guvernamental particip.gov.md, unde poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11716.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege a fost supus repetat expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*.

Ca urmare, propunerile au fost incluse în sinteza obiectiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege, precum și în textul proiectului în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017.

9. Consultările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege a fost supus repetat expertizei de compatibilitate. Urmare expertizei proiectul a fost revizuit potrivit obiecțiilor și observațiilor expuse.

10. Constatările expertizei juridice

Concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de lege, precum și respectarea normelor de tehnica legislativă au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege, precum și în textul proiectului în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*.

11. Constatările altor expertize

Proiectul de lege nu necesită a fi supus altor expertize.

Secretar de Stat

Digitally signed by Ajder Corina
Date: 2024.02.12 11:56:59 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Corina AJDER